

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та
освіти
ISSN 2786-6165 (online)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 9(39) 2025

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 9(39) 2025

Київ – 2025

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2025. № 9(39) 2025. С. 2227**

*Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук
з державного управління (Рішення від 01.10.2025, № 1/10-25)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу
присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)*

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)

- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Кулікова Тетяна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, методист Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка“ Полтавської обласної ради; Експерт Державної Служби якості освіти з питань акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти; Член Української асоціації дослідників освіти (Кременчук, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмайльського державного гуманітарного університету (Ізмайл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмайльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Равлюк Тетяна Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Рубан Микола Юрійович - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Київ, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Синявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скіяр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)

- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Телєжкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чикарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Bilan N.I., Suima I.P. <i>DEVELOPING CRITICAL THINKING IN ENGLISH THROUGH CIRCULAR ECONOMY CASE STUDIES</i>	29
Borolis I.I., Khalabuzar O.A., Isakova Ye.P., Bogdanova M.I. <i>LATINISMS IN NAMES OF INSTITUTIONS, MOTTOES AND RELIGIOUS ENGLISH TEXTS IN THE CONTEXT OF THE HISTORY OF ENGLISH LANGUAGE</i>	44
Borolis I.I., Khalabuzar O.A., Isakova Ye.P., Bogdanova M.I. <i>FROM HISTORY OF ENGLISH LANGUAGE TO COMPARATIVE STUDIES: LATINISMS AS AN INTERLINGUAL BRIDGE</i>	58
Homeniuk A.V., Berdnyk L.V., Vvedenska T.Yu., Anabtavi M.S., Shabanova K.I. <i>THE EVOLUTION OF MEDICAL TERMINOLOGY: HISTORICAL AND LINGUISTIC PERSPECTIVES ON TRANSLATION</i>	71
Marchak T.A. <i>UNDERSTANDING AND INCREASING MOTIVATION TO STUDY ENGLISH AMONG HIGHER EDUCATION STUDENTS MAJORING IN PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRA- TION</i>	86
Pavlenko L.V., Suima I.P. <i>LEGAL ENGLISH FOR LAW STUDENTS: BARRIERS AND STRATEGIES TO OVERCOME THEM</i>	95
Shumarova N.P., Chebotar T.V. <i>ATTRIBUTIVE CHARACTERISTICS OF THE CONCEPTUAL FIELD</i>	111

- Діконська К.Л.** **1090**
*ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВІРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ФІЛОЛОГІВ-ГЕРМАНІСТІВ ЯК АКТУАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ
ВІТЧИЗНЯНОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ*
- Довгопола Л.І., Шапран Ю.П.** **1106**
*ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ПРАКТИКИ МАГІСТРАНТІВ ІЗ БІОТЕХНОЛОГІЇ, ПОПУЛЯ-
ЦІЙНОЇ БІОЛОГІЇ*
- Дольнікова Л.В.** **1117**
*ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛА-
ДАЧА ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ*
- Євсєєва Д.В., Ковальчук А.А., Григор'єва Л.В.,
Гриндій О.С.** **1129**
*РОЛЬ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ У ФОРМУВАННІ
ПАТРІОТИЗМУ СЕРЕД МОЛОДІ*
- Жамардій В.О.** **1141**
*НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНІ ПІДХОДИ ДО ОРТОПЕДИЧНО-
ТРАВМАТОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В СУЧАСНІЙ
КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ*
- Жирова Т.О.** **1152**
*АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИК
ПІДГОТОВКИ ІТ-ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Задко Т.П.** **1167**
*СТВОРЕННЯ ВІДЕОЩОДЕННИКІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ
МЕТОД РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТ-
НОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ МОВНОГО БАР'ЄРА У СТУДЕНТІВ
І КУРСУ, ЩО ВИВЧАЮТЬ АРАБСЬКУ МОВУ*
- Іванова Н.В., Антонюк О.І., Тригуб А.Ю.** **1184**
*СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ПІДГОТОВЦІ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ*

УДК 354:328.185

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9\(39\)-1129-1140](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9(39)-1129-1140)

Євссєва Діна Вікторівна викладач, спеціаліст з туризму, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, викладач кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю, м. Ізмаїл, <https://orcid.org/0009-0002-7357-2811>

Ковальчук Андрій Андрійович кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0002-4150-9837>

Григор'єва Людмила Володимирівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Хмельницький національний університет, м.Хмельницький, <https://orcid.org/0000-0003-4527-6169>

Гриндій Оксана Станіславівна магістр з туризму, старший викладач, Хмельницький національний університет, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, м. Хмельницький, <https://orcid.org/0000-0002-8590-9074>

РОЛЬ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ У ФОРМУВАННІ ПАТРІОТИЗМУ СЕРЕД МОЛОДІ.

Анотація. У статті досліджується роль спортивного туризму як потужного інструменту формування патріотизму серед молоді. Автор висвітлює взаємозв'язок між активним відпочинком і розвитком національної ідентичності, підкреслюючи, як спортивні мандрівки по рідній землі допомагають молодим людям краще зрозуміти свою країну, її історичні та природні багатства. Зокрема, йдеться про те, як участь у спортивних турах сприяє зміцненню фізичної підготовки, розвитку витривалості та командного духу, що є основою для патріотичних почуттів і національної єдності. Особлива увага приділена екологічному аспекту спортивного туризму. Вивчення природних пам'яток і безпосередня взаємодія з природою через активні походи, сплави та інші види туризму дозволяє молоді розвинути екологічну свідомість, усвідомити важливість збереження природних ресурсів і територій для майбутніх поколінь. Спортивний туризм стає

платформою для організації благодійних та екологічних ініціатив, де молодь активно залучається до волонтерської діяльності, сприяючи відновленню природних територій, збереженню культурної спадщини та розвитку громадських проєктів. Стаття також підкреслює важливість спортивного туризму у вихованні активної громадянської позиції, оскільки участь у волонтерських ініціативах та громадських заходах дає можливість молодим людям не тільки фізично активно відпочивати, але й приносити реальну користь своїй країні. Залучення до таких діяльностей формує відповідальність за майбутнє держави та сприяє розвитку громадянського патріотизму, що є основою здорового та згуртованого суспільства. Таким чином, спортивний туризм не лише сприяє покращенню фізичної підготовки, але й відіграє важливу роль у формуванні національної свідомості, екологічної відповідальності та активної громадянської позиції молоді, що є важливими аспектами сучасного патріотичного виховання.

Ключові слова: спортивний туризм, патріотизм, національна ідентичність, фізична підготовка, командний дух, волонтерська діяльність, соціальна відповідальність, формування іміджу.

Yevsieieva Dina Viktorivna lecturer, tourism specialist Izmail State Humanitarian University, lecturer at the Department of Business and Tourism Management, Izmail, <https://orcid.org/0009-0002-7357-2811>

Kovalchuk Andrii Andriyovich Ph. D. in Science of Physical Education and Sports, Associate Professor, MIHE «Vinnytsia humanities and pedagogical college», Associate Professor Department of Theory and Methods of Physical Education, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0002-4150-9837>

Hryhorieva Liudmyla Volodymyrivna PhD (Econ), Associate Professor, Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, <https://orcid.org/0000-0003-4527-6169>

Hryndii Oksana Stanislavivna Master of Tourism, senior lecturer, Khmelnytskyi National University, Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Khmelnytskyi, <https://orcid.org/0000-0002-8590-9074>

THE ROLE OF SPORTS TOURISM IN FOSTERING PATRIOTISM AMONG YOUNG PEOPLE

Abstract. The article examines the role of sports tourism as a powerful tool for fostering patriotism among young people. The author highlights the

connection between active recreation and the development of national identity, emphasizing how sports trips around one's native land help young people better understand their country, its historical and natural riches. In particular, it discusses how participation in sports tours contributes to strengthening physical fitness, developing endurance and team spirit, which are the basis for patriotic feelings and national unity.

Particular attention is paid to the environmental aspect of sports tourism. Studying natural monuments and direct interaction with nature through active hiking, rafting, and other types of tourism allows young people to develop environmental awareness and realize the importance of preserving natural resources and territories for future generations. Sports tourism is becoming a platform for organizing charitable and environmental initiatives, where young people are actively involved in volunteer work, contributing to the restoration of natural areas, the preservation of cultural heritage, and the development of community projects.

The article also emphasizes the importance of sports tourism in fostering active citizenship, as participation in volunteer initiatives and community events gives young people the opportunity not only to be physically active, but also to bring real benefits to their country. Involvement in such activities fosters responsibility for the future of the state and promotes the development of civic patriotism, which is the foundation of a healthy and cohesive society.

Thus, sports tourism not only contributes to improving physical fitness, but also plays an important role in shaping national consciousness, environmental responsibility, and active citizenship among young people, which are important aspects of modern patriotic education.

Keywords: sports tourism, patriotism, national identity, physical training, team spirit, volunteer work, social responsibility, image building.

Постановка проблеми. У сучасному світі спортивний туризм набирає все більшої популярності серед молоді, адже він пропонує не лише можливість активно відпочивати, але й сприяє розвитку фізичних, соціальних та патріотичних якостей.

Проте питання впливу спортивного туризму на формування патріотизму серед молоді поки що недостатньо висвітлене у вітчизняній науковій літературі. Особливо важливо дослідити, як спортивні подорожі здатні стимулювати розвиток національної свідомості, екологічної відповідальності та залучення молоді до громадських ініціатив. Це набуває значної актуальності в умовах необхідності виховання у молодого покоління почуття єдності з рідною землею, глибокого патріотизму та прагнення до активної участі у соціальному житті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел свідчить про зростання уваги до питань, пов'язаних із роллю спортивного туризму в розвитку фізичних та соціальних навичок молоді. Однак, більшість досліджень зосереджені на фізичному аспекті туризму, екологічній відповідальності та розвитку командної роботи, а питання взаємозв'язку спортивного туризму з патріотичним вихованням залишаються маловивченими. Зокрема, у роботах таких авторів, як Іванова (2021), Бондаренко (2020) та Кравченко (2022), аналізуються переваги спортивного туризму для фізичного розвитку молоді, але мало уваги приділено його виховному потенціалу у контексті патріотизму. Останні публікації, зокрема роботи Литвина (2023), підкреслюють важливість розвитку національної свідомості через взаємодію з природними та культурними пам'ятками, однак вивчення саме спортивного туризму як інструмента для формування патріотичних почуттів ще потребує детального дослідження.

Мета статті дослідити роль спортивного туризму у формуванні патріотизму серед молоді, зокрема через розвиток національної ідентичності, екологічної свідомості та залучення до волонтерської діяльності.

Виклад основного матеріалу . Спортивний туризм відіграє ключову роль у формуванні національної самосвідомості молоді, оскільки вдало об'єднує фізичну активність із вивченням культурного та природного багатства батьківщини. У процесі піших походів, рафтингу, велосипедних турів або сходжень на вершини учасники зможуть не тільки випробувати власну витривалість і силу, а й на власні очі побачити унікальні пам'ятки України. Природні ландшафти, засновані в місцях із збереженим духом історії – національні парки, старовинні монастирі, фортеці, архітектурні об'єкти чи території воєнного минулого – допомагають молоді глибше усвідомити свою приналежність до культури та історії власної країни. На противагу пасивному отриманню інформації про Україну з книжок чи медіа, спортивний туризм забезпечує можливість напряму взаємодіяти з природою й історією. Молодь має шанс пройти стежками рідної землі, насолодитися її красою, відчути рельєф ногами, дихати повітрям її лісів та гір. Саме через ці емоційні моменти виникає глибше розуміння: Україна є моєю країною, я – частина цього народу та цієї історії. Таке усвідомлення формує внутрішню гордість за державу не як нав'язане почуття, а як результат особистого досвіду.

У межах таких подорожей молодь має змогу спілкуватися з жителями різних куточків країни, краще розуміючи культурну багатогранність регіонів, їхні мовні відтінки, традиції та світоглядні цінності. Знайомство з цими різноманітними аспектами національної спадщини ще більше зміцнює

відчуття єдності та спільної ідентичності. Активний відпочинок через спортивний туризм стає не лише джерелом фізичної сили, а й важливим інструментом патріотичного виховання. Окрім культурного впливу, спортивний туризм суттєво сприяє фізичному розвитку молоді. Він передбачає фізичну активність у різних формах — інтенсивні походи через складний гірський рельєф, сплави по річках чи довгі велопробіги. Усі ці види дозвілля ставлять перед учасником низку фізичних викликів, які потребують хорошої підготовки, стійкості та уміння адаптуватися до мінливої природи подорожей. Під час таких активностей розвиваються сила, витривалість, координація, спритність і здатність швидко відновлювати ресурси після тривалих навантажень. Це не лише покращує загальний стан здоров'я учасників, але й формує звички здорового способу життя, закладаючи фундамент для регулярних занять спортом.

Ще однією важливою перевагою є розвиток навичок командної роботи. Більшість спортивних турів відбувається у форматі групових заходів — спільних походів, орієнтування чи сплавів. Це сприяє створенню атмосфери взаємодопомоги та відповідальності за загальний результат. У процесі колективної роботи кожен учасник виконує свою роль задля успішного завершення подорожі, що допомагає розвивати вміння співпрацювати й знаходити спільні рішення. Така практика особливо цінна в ситуаціях, де успішність всієї команди залежить від індивідуального внеску кожного її члена.

У запропонованих умовах молоде покоління набуває важливих соціальних навичок, таких як здатність довіряти одне одному, надавати підтримку в кризових ситуаціях, спільно вирішувати проблеми та долати труднощі.

Така взаємодія сприяє виявленню й розвитку лідерських якостей у тих, хто бере на себе керівні функції або координує різні аспекти групової діяльності під час подорожей. Регулярна співпраця всередині групи поступово формує стійкі взаємини, засновані на принципах взаємодопомоги та колективної підтримки. Це, своєю чергою, об'єднує молодь та орієнтує її на досягнення спільної мети. Досвід, отриманий у процесі спортивного туризму, є надзвичайно важливим для особистісного розвитку молодих людей.

Він стимулює їх ефективну роботу в команді, формує відповідальність за власні дії та рішення, допомагає долати життєві виклики й сприяє розвитку здорових патріотичних почуттів. Молодь, яка разом проходить випробування, працює задля досягнення спільних цілей і долає труднощі, відчуває гордість за свою команду, що часто трансформується у гордість за власну країну.

Таким чином, спортивний туризм виступає не лише як засіб покращення фізичної підготовки, але й як інструмент виховання колективізму, згуртованості та патріотичного світогляду серед молодого покоління.

Крім того, спортивний туризм стає дієвим механізмом формування екологічної свідомості молоді поряд із фізичною витривалістю та командним духом. Подорожі через національні парки, заповідники, гірські регіони, лісові масиви або річкові маршрути пропонують унікальну можливість для безпосередньої взаємодії з природою, допомагаючи учасникам глибше усвідомити її цінність і необхідність збереження. Оскільки спортивний туризм нерозривно пов'язаний із використанням природних ресурсів, він слугує ефективною платформою для формування екологічної відповідальності і патріотичного ставлення до навколишнього середовища.

Особливу роль у цьому процесі відіграють активні заходи на природі, які дозволяють молоді відкривати багатство та унікальність природних ландшафтів своєї країни. Відвідування різноманітних екосистем — від лісових масивів і степових рівнин до гірських вершин і берегових зон — стимулює сприйняття природи не лише як естетичного об'єкта, а і як невід'ємної складової національної спадщини. Лише через особистий досвід перебування серед природних красот виникає усвідомлення важливості їхнього збереження для майбутніх поколінь. Важливим аспектом спортивного туризму є розвиток екологічного мислення та етики серед його учасників. Перебуваючи в умовах природного середовища, молодь отримує реальне розуміння функціонування екосистемних процесів, їхнього балансу та ролі кожного елементу для підтримання загальної стійкості природи. За результатами таких експедицій учасники починають усвідомлювати масштаб негативного впливу антропогенної діяльності на навколишнє середовище — від забруднення водних ресурсів і деградації ґрунтів до знищення флори і фауни. Саме тому маршрути спортивного туризму часто супроводжуються освітніми ініціативами, які вчать молодь не лише раціонально використовувати природні багатства, але й докладати зусиль для їхньої охорони.

Окрім того, у багатьох випадках активний відпочинок на природі сприяє розвитку волонтерського духу серед молоді, зокрема через участь у програмах з очищення довкілля, посадки дерев або відновлення природних територій після стихійних лих чи антропогенних катастроф. Ці заходи сприяють формуванню глибокого розуміння того, що кожен із нас несе відповідальність за майбутнє своєї країни, за збереження її природних багатств, за екологічну безпеку.

Крім того, екологічне виховання через спортивний туризм має важливий патріотичний вимір, оскільки природа є невід'ємною частиною культурної спадщини та національної ідентичності кожного народу. Досліджуючи природні красоти своєї батьківщини, молодь починає розуміти не тільки її природні багатства, а й значення цієї природи для формування національної самосвідомості. Краса батьківщини, її унікальні природні утворення, чиста вода і зелені ландшафти стають не тільки об'єктами захоплення, але й джерелом гордості за країну. Багато з цих територій мають історичну та культурну цінність, і молоді люди, занурюючись у природу, відчують себе частиною великої історії та національної спадщини.

Спортивний туризм, який сприяє розвитку екологічної свідомості, також формує активну громадянську позицію. Молодь, яка бере участь у таких подорожах, вчиться дбати про навколишнє середовище, бережно ставитися до природи та відстоювати свої інтереси на рівні громади чи навіть держави. Результатом є покоління не тільки фізично здорових і відповідальних громадян, але й патріотів, готових боротися за збереження своєї країни та її природних багатств.

Таким чином, спортивний туризм є важливим інструментом для виховання екологічної свідомості серед молоді, яка через активний контакт з природою здобуває знання та розуміння необхідності охорони навколишнього середовища, а також формується глибоке патріотичне ставлення до своєї рідної землі.

Спортивний туризм впливає не лише на фізичний розвиток молоді, але й на формування громадянської активності та готовності до волонтерської роботи. Він часто стає платформою для благодійних ініціатив, екологічних проектів і волонтерських акцій, які виховують у молоді відповідальність за суспільство та природу. Один із ключових аспектів спортивного туризму — можливість поєднати подорожі з корисною діяльністю. Під час походів чи інших заходів учасники можуть долучитися до очищення природних територій, висаджування дерев, ремонту туристичних маршрутів або облаштування національних парків. Завдяки таким акціям молодь не лише приносить користь своєму регіону чи країні, але й розвиває почуття єдності з однодумцями, які також прагнуть до спільної мети.

Волонтерство через спортивний туризм сприяє вихованню соціальної відповідальності, допомагаючи молодим людям усвідомити важливість дбайливого ставлення до природи, збереження культурної спадщини та підтримки громади. Це не просто разові акції, а значна частина життя свідомих громадян, які цінують свою землю та історію.

Активна участь у таких ініціативах дає можливість молоді навчитися діяти заради спільного блага і розуміти важливість соціальної активності та відповідальності. Багато спортивних туристичних організацій співпрацюють з неурядовими організаціями та державними структурами, залучаючи молодь до масштабних соціальних, екологічних чи культурних проєктів. Це може включати збереження культурної спадщини, боротьбу з екологічними проблемами або допомогу громадам у разі кризових ситуацій чи природних катастроф. Наприклад, організація заходів, під час яких частина коштів йде на підтримку благодійних проєктів, або акцій, що об'єднують активний відпочинок із допомогою тим, хто потребує підтримки, стає ефективним способом заохотити молодь до суспільно корисних справ.

Участь у волонтерській діяльності в рамках спортивного туризму також має важливий виховний ефект. Завдяки своїм навичкам організації групових поїздок та екскурсій молоді люди часто самі ініціюють акції та благодійні заходи. Така організаційна діяльність сприяє розвитку лідерських якостей та вміння співпрацювати з іншими людьми. Керівники таких заходів, як правило, набувають досвіду в плануванні проєктів, спілкуванні з учасниками та партнерами, а також у вирішенні різних організаційних питань. Це важливі навички, які допомагають молодим людям стати активними членами суспільства, готовими співпрацювати з різними організаціями та впроваджувати зміни на місцевому та національному рівнях.

Участь у волонтерській діяльності під час спортивних поїздок також сприяє розвитку патріотичних почуттів. Молоді люди, які беруть участь у збереженні природних і культурних пам'яток своєї країни, не тільки зміцнюють свій зв'язок з батьківщиною, але й розвивають почуття гордості за свою країну та її природні багатства. Приналежність до спільної мети та спільного проєкту, який приносить користь громаді та країні в цілому, зміцнює почуття національної єдності. Волонтерська діяльність у рамках спортивних подорожей — це також реальний спосіб виразити свою любов до батьківщини, стати частиною важливих змін у суспільстві та сприяти розвитку країни.

Таким чином, спортивний туризм не лише сприяє розвитку фізичної культури, але й є потужним інструментом для залучення молоді до волонтерської діяльності та підтримки громадських ініціатив. Це створює можливості для формування активних громадян, які готові брати участь у важливих соціальних, екологічних і культурних проєктах, а також сприяє розвитку патріотизму та глибокого розуміння власної відповідальності за майбутнє країни.

Сучасний світ рухається шляхом глобалізації, і в цьому контексті роль міжнародної співпраці, культурного діалогу та взаємодії між державами набуває особливої важливості. Серед стратегій формування позитивного іміджу країни на глобальному рівні спортивний туризм є одним із найдієвіших інструментів. Він не тільки сприяє популяризації здорового способу життя та фізичної активності, але й ефективно представляє національну культуру, традиції, природні багатства та здобутки країни на міжнародній арені. Спортивний туризм виступає не лише можливістю долати фізичні відстані; це також глибоке занурення в історію та культуру країни, яку він представляє. Численні заходи, зокрема піші походи, екстремальні змагання чи велотури, організовуються таким чином, щоб учасники могли ознайомитися з культурною спадщиною та природними красотами регіону. Для іноземних туристів це шанс відчувати атмосферу місцевих звичаїв, побачити ставлення країни до охорони довкілля та водночас дізнатися більше про її прихильність до активного способу життя. Організація спортивних фестивалів чи міжнародних змагань у контексті національних свят або історичних дат відкриває двері для активного залучення закордонних учасників. Завдяки цьому підвищується інтерес до країни, а міжнародна спільнота знайомиться з її культурою, гастрономічними традиціями, музичною спадщиною та іншими аспектами національної ідентичності. Особливу роль у створенні позитивного іміджу відіграє культурний обмін, який реалізується через участь у міжнародних спортивних подіях. Це дає молодим спортсменам і туристам можливість представляти свою країну на світовій арені, зміцнюючи дипломатичні зв'язки і сприяючи взаєморозумінню між народами.

Команди, які беруть участь у чемпіонатах чи фестивалях, стають не лише прихильниками спортивної етики, але й носіями культури та національних цінностей своєї держави. Важливим аспектом є також можливість налагодження комунікації між людьми різних країн через спільні спортивні інтереси. Це сприяє руйнуванню стереотипів, розвінчанню міфів і зміцненню довіри між культурами. Країна, яка активно підтримує спорт і туризм, демонструє свою відкритість до різноманітності та повагу до людських зв'язків, що є основою її позитивного сприйняття у світі. Іншою перевагою спортивного туризму є його стимули для розвитку інфраструктури. Організація великих міжнародних заходів, таких як чемпіонати, туристичні фестивалі чи експедиції, стимулює необхідність будівництва нових готелів, транспортних мереж, спортивних споруд і загального покращення рівня сервісу. Ці заходи не лише сприяють економічному зростанню, але й стають важливим фактором у формуванні позитивного образу країни в очах міжнародної спільноти.

Ці зміни, як правило, ведуть до значного покращення економічної ситуації країни, оскільки забезпечують приплив іноземних інвестицій, збільшення туристичного потоку та зростання зайнятості в регіонах, що приймають спортивні заходи. Все це сприяє формуванню позитивного образу країни як сучасної та прогресивної держави, яка здатна організовувати масштабні міжнародні події.

Спортивний туризм також дозволяє презентувати досягнення країни в галузі спорту, науки, техніки та інженерії на міжнародному рівні. Наприклад, якщо країна активно розвиває нові види спорту або займає провідні позиції в певних спортивних дисциплінах, це підвищує її статус на міжнародному рівні. Спортивні успіхи молодих спортсменів на міжнародних змаганнях можуть бути важливим фактором, що підвищує престиж країни та сприяє формуванню її позитивного іміджу.

Водночас спортивні туристичні заходи, такі як марафони або багатоденні перегони, можуть привернути увагу до інновацій у спорті та продемонструвати світові національні технології, інфраструктуру та організаційний потенціал.

Спортивний туризм відкриває додаткові можливості для зміцнення дипломатичних взаємин між країнами. Проведення міжнародних змагань або участь у таких подіях часто стає платформою для неофіційних переговорів, на яких обговорюються ключові питання співпраці в різноманітних сферах. Таким чином, спортивний туризм виконує роль не лише засобу популяризації національної культури, але й важливого інструменту дипломатії. Залученість країни у міжнародні спортивні форуми дозволяє їй посилювати свої позиції на глобальному рівні, встановлювати партнерські відносини, укладати економічні угоди й розширювати культурні контакти. Ці процеси формують атмосферу відкритості та взаємодії, що позитивно впливає на образ держави в міжнародному просторі.

Один із ключових аспектів впливу спортивного туризму — формування позитивного іміджу країни, що є незамінним чинником для зміцнення її позицій у світовій спільноті. Активне залучення молоді до спорту, проведення міжнародних заходів, підтримка культурної взаємодії та розвиток інфраструктури сприяють утвердженню країни як сучасної й прогресивної. Окрім економічної вигоди, спортивний туризм допомагає державі стати вагомим учасником міжнародних відносин, сприяючи покращенню її репутації та взаємного розуміння з іншими народами.

Висновки. Спортивний туризм відіграє значну роль у вихованні патріотичних цінностей серед молоді, адже він гармонійно поєднує фізичну активність, екологічне навчання та соціальну діяльність. Завдяки цьому

виду активного відпочинку молоді люди мають змогу не лише поліпшити свою фізичну форму та зміцнити командний дух, але й глибше ознайомитися з культурними й природними багатствами своєї батьківщини, що сприяє формуванню національної самосвідомості. Подорожі рідними краями допомагають розвинути екологічну свідомість, адже через особистий досвід молодь усвідомлює значення збереження природних ресурсів. Участь у волонтерських проектах під час таких поїздок додає усвідомлення відповідальності за спільне благо та мотивує до активної участі у суспільних справах. Таким чином, спортивний туризм виступає ефективним інструментом не лише для фізичного вдосконалення, але й для розвитку громадянської позиції, патріотизму та залучення молоді до побудови успішного і активного суспільства.

Література:

1. Бондаренко, О. В. (2020). *Фізичний розвиток молоді через спортивний туризм*. Київ: Наукова думка.
2. Іванова, Т. О. (2021). *Екологічна свідомість та активний відпочинок: роль спортивного туризму в формуванні відповідальності молоді*. Харків: Освіта.
3. Кравченко, В. І. (2022). *Патріотизм і національна ідентичність через спортивний туризм*. Чернівці: Буковина.
4. Литвин, М. М. (2023). *Волонтерство і спортивний туризм: громадянська активність молоді*. Львів: Світовид.
5. Смирнова, Л. Г. (2019). *Спортивний туризм як засіб розвитку соціальної активності серед молоді*. Одеса: Південний університет.
6. Петренко, А. В. (2020). *Роль активного відпочинку в патріотичному вихованні молоді*. Київ: Вища школа.
7. Олійник, С. П. (2021). *Молодь, патріотизм і природа: шлях через спортивний туризм*. Полтава: Молодь України.

References :

1. Bondarenko, O. V. (2020). [Fizychnyi rozvytok molodi cherez sportyvnyi turyzm.] Physical development of young people through sports tourism. Kyiv: Naukova Dumka. [in Ukrainian]
2. Ivanova, T. O. (2021). [Ekologichna svidomist' ta aktyvnyi vidpochynok: rol' sportyvnoho turyzmu v formuvanni vidpovidal'nosti molodi.] Environmental awareness and active recreation: the role of sports tourism in shaping youth responsibility. Kharkiv: Osvita. [in Ukrainian]
3. Kravchenko, V. I. (2022). [Patriotyzm i natsional'na identychnist' cherez sportyvnyi turyzm.] Patriotism and national identity through sports tourism. Chernivtsi: Bukovyna. [in Ukrainian]
4. Lytvyn, M. M. (2023). [Volonterstvo i sportyvnyi turyzm: hromadyans'ka aktyvnist' molodi.] Volunteering and sports tourism: civic engagement of youth. Lviv: Svitovid. [in Ukr]
5. Smirnova, L. G. (2019). [Sportyvnyi turyzm yak zasib rozvytku sotsial'noi aktyvnosti sered molodi.] Sports tourism as a means of developing social activity among youth. Odessa: Southern University. [in Ukrainian]

6. Petrenko, A. V. (2020). [*Rol' aktyvnoho vidpochynku v patriotychno-moraliystnomu vyhovanni molodi.*] The role of active recreation in the patriotic education of youth. Kyiv: Higher School. [in Ukrainian]

7. Oliinyk, S. P. (2021). [*Molod', patriotyzm i pryroda: shliakh cherez sportyvnyi turyzm.*] Youth, patriotism, and nature: the path through sports tourism. Poltava: Youth of Ukraine. [in Ukrainian]